

Titulació	Tipus	Curs
Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial	OB	3

Professor/a de contacte

Nom: Marc Pares Franzí

Correu electrònic: marc.pares@uab.cat

Equip docent

Marc Sanchez Morales

Roser Maneja Zaragoza

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Els coneixements adquirits a les assignatures de Geografia Física es donen per suposats, i no es tornaran a explicar.

Per cursar aquesta assignatura cal tenir un domini de català igual o superior al nivell B2.

Objectius

Aquest curs introdueix l'alumnat en alguns conceptes de biogeografia i ecologia i explora les causes, processos i conseqüències del canvi ambiental global. El curs posa un èmfasi especial en la influència de l'acció humana sobre el paisatge vegetal i les conseqüències que els canvis ambientals actuals poden tenir per a la societat i el medi natural.

El curs té com a objectius específics:

- Identificar, descriure, explicar, classificar i determinar les principals espècies vegetals dels paisatges de Catalunya.
- Analitzar i interpretar un paisatge amb especial atenció a la seva dinàmica natural i antròpica així com als diferents éssers vius que el componen.

Aquesta assignatura, d'altra banda, està vinculada a l'assignatura "Laboratori Territorial i Ambiental: Projecte", de tal manera que els exercicis pràctics i el treball de camp desenvolupat serà també utilitzat en aquesta altra assignatura.

Resultats d'aprenentatge

1. CM14 (Competència) Fer propostes i actuacions enfocades a la gestió de la biodiversitat i dels espais naturals protegits.
2. KM24 (Coneixement) Interpretar la dinàmica d'un paisatge vegetal considerant la descripció i classificació de les espècies vegetals principals de Catalunya.

Continguts

Continguts teòrics

Bloc 1 - Biodiversitat i biologia de la conservació

1. La biodiversitat: definició, nivells i valors ecològics.
2. Conceptes bàsics de biogeografia: distribució, dispersió i endemismes.
3. Patrons i tendències de la biodiversitat: ecoregions, *hotspots* i indicadors globals.
4. Amenaces a la biodiversitat: factors de pressió i vulnerabilitat de les espècies a l'extinció.
5. Espais naturals protegits: estratègies de conservació, planificació i gestió territorial.

Bloc 2 - Anàlisi del paisatge

1. Hàbitats, biomes i paisatges forestals: estructura, dinàmica, distribució global i règim de perturbacions.
2. La vegetació de la Península Ibèrica: tipologia, distribució i adaptacions, amb especial atenció als paisatges vegetals de Catalunya.
3. Geohistòria ambiental: indicadors de l'evolució del paisatge. Dinàmica climàtica i història de la vegetació.
4. Els ecosistemes aquàtics continentals: caracterització i diagnòstic fluvial.
5. Els sòls: formació i serveis ecosistèmics.

Continguts pràctics

Sortides de camp

A començament de l'assignatura el professorat explicarà el protocol de mesures i bones pràctiques de les sortides de camp.

- Sortida de camp 1. Campus de la UAB: Caracterització de vegetació mediterrània i anàlisi de dinàmiques forestals.
- Sortida de camp 2. Itinerari per a l'estudi de la vegetació de muntanya al llarg d'un gradient altitudinal.
- Sortida de camp 3. Sortida a Solsona, conjunta amb l'assignatura "Laboratori Territorial i Ambiental: Projecte".

En cas que les sortides de camp no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB, mantenint-ne la ponderació.

Pràctiques d'aula i laboratori

- Mètodes d'estudi de la vegetació i del paisatge vegetal
- Els mapes de vegetació
- Caracterització d'hàbitats
- Els herbaris
- Diagnosi fluvial

En aquesta assignatura es tindrà en compte la perspectiva de gènere en els aspectes següents:

- No permetre un ús sexista del llenguatge a les contribucions orals i escrites de l'alumnat.
- Posar a la bibliografia els noms complets dels autors i autores, en comptes de només la inicial.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe Magistral	14	0,56	CM14, KM24
Pràctiques d'aula - estudi de casos	16,5	0,66	CM14, KM24
Treball de camp	16,5	0,66	KM24
Tipus: Supervisades			
Herbari	25	1	KM24
Tipus: Autònomes			
Resolució de casos	75	3	CM14, KM24

Activitats autònomes

- Treball autònom vinculat a les pràctiques d'aula. L'alumnat haurà de lliurar els exercicis de forma obligatòria, seguint les indicacions i terminis establerts al calendari docent. El treball es realitza en grup i inclou la recerca d'informació rellevant.

Activitats dirigides

- Classes magistrals a l'aula.
- Presentació de les pràctiques d'aula - estudi de casos.
- Tres sortides de camp de caràcter obligatori. A començament de l'assignatura el professorat explicarà el protocol de mesures i bones pràctiques de les sortides de camp.

En les sortides de camp s'aplicarà el Protocol de Sortides de Camp de la Facultat. L'alumnat tindrà accés a documentació específica sobre seguretat en activitats desenvolupades fora del campus de la UAB que caldrà conegui i accepti.

Les sortides s'adaptaran, si cal, en el percentatge que sigui, a la docència virtual, a través dels diversos sistemes existents (Teams, powerpoints narrats, vídeos, podcasts, etc.), tal com s'ha fet en el període de confinament.

Activitats supervisades

- La confecció d'un herbari, amb seguiment i orientació per part del professorat.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes compleixin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen parcial de teoria 1	15%	1,25	0,05	CM14
Examen parcial de teoria 2	15%	1,25	0,05	KM24
Examen pràctic - visu	15%	0,5	0,02	KM24
Herbari	20%	0	0	KM24
Pràctiques d'aula - estudi de casos	35%	0	0	CM14, KM24

Aquesta assignatura/mòdul no preveu el sistema d'avaluació única.

La qualificació final s'obtindrà a partir de les activitats següents:

Avaluació de teoria (30%):

- Examen parcial del bloc 1: 15%
- Examen parcial del bloc 2: 15%

Avaluació pràctica (70%):

- Examen pràctic - visu: 15%
- Herbari: 20%
- Pràctiques d'aula - estudis de casos: 35%

S'ha de tenir en compte el següent:

1) Obligatorietat: Els exàmens i les sortides de camp són obligatoris, així com el 80% dels deures i dels exercicis fets a l'aula.

2) Notes mínimes: Per poder fer mitjana amb la resta d'activitats avaluables, cal obtenir una nota mínima de 4,5 en cadascun dels dos exàmens parcials de teoria i en l'examen pràctic (visu).

3) No avaluable: L'estudiant rebrà la qualificació de *no avaluable* si no lliura més del 30% de les activitats d'avaluació.

4) Irregularitats acadèmiques: En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

5) Reavaluació: L'alumnat de grau té dret a una reavaluació dels exàmens.

6) Ús de la intel·ligència artificial: Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament com a suport complementari en el procés d'aprenentatge. Tanmateix, aquestes eines no poden substituir el coneixement pràctic ni l'observació directa, que són fonamentals en aquesta matèria. En qualsevol activitat avaluable, l'estudiantat haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Procediment de revisió de les qualificacions:

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professorat informará l'alumnat (a través de Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment, s'adaptarà el seu format a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB, mantenint-ne la ponderació. Les activitats i la participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, garantint l'accessibilitat per a tot l'alumnat.

Bibliografia

- BOADA, Martí; GOMEZ, Francisco Javier (2011). Biodiversidad. Ed. Rubes. Barcelona.
- BOLÒS, Oriol de (2001). Vegetació dels Països Catalans. Terrassa, editorial Aster.
- COSTA, Margarita; MORLA, Carlos i SAINZ, Helios (1998). Los Bosques Ibéricos. Una interpretación geobotánica. Barcelona, Planeta.
- FERRERAS, Casildo i FIDALGO, Concepción (1991): Biogeografía y Edafogeografía. Madrid, editorial Síntesis.
- FOLCH, Ramon (1981). La vegetació dels Països Catalans. Barcelona, Ketres.
- FOLCH, Ramon; FRANQUESA, Teresa i CAMARASA, Josep Ma. (1984). Història Natural dels Països Catalans. Vegetació (volum número 7), Barcelona, Enciclopedia Catalana.
- FOLCH, Ramon (dir.) (1993). Biosfera, Barcelona, Enciclopèdia Catalana
- LACOSTE, Alain i SALANON, Robert (1977). Biogeografía. Vilassar de Mar, Oikos-tau
- LLISTOSELLA, Jaume i Sànchez-Cuxart, Antoni (2015). Guia il·lustrada per a conèixer els arbres (3a edició). Barcelona. Publicacions de la UB.
- LLISTOSELLA, Jaume i Sànchez-Cuxart, Antoni (2020). Guia il·lustrada per a conèixer els arbusts i les lianes. Barcelona. Publicacions de la UB.
- LLORET, Francisco; SOLÉ, Anna; VAYREDA, Jordi; ESTEVAN, Helena; TERRADAS, Jaume (2009). L'Atlas d'espècies lleyoses dels boscos de Catalunya. Bellaterra, Lynx ediciones
- MARGALEF, Ramon (1991). Teoría de los sistemas ecológicos. Barcelona, Universitat de Barcelona.
- MASCLANS, Francesc (1999). Guia per a conèixer els arbres. Barcelona. Montblanc-Martin i Centre Excursionista de Catalunya. [1a. edició 1958]
- MASCLANS, Francesc (1989). Guia per a conèixer els arbusts i les lianes. Barcelona, Montblanc-Martin i Centre Excursionista de Catalunya. [1a. edició 1963]

- NUET, Josep; PANAREDA, Josep Ma. i ROMO, Àngel (1991). Vegetació de Catalunya. Capellades, Eumo.
- PASCUAL, Ramon (1999). Guia dels arbres dels Països Catalans, Sabadell, Pòrtic.
- SIMMON, I.G. (1982). Biogeografia Natural y Cultural. Barcelona. Omega
- TERRADES, Jaume i RODÀ, Ferran (2004). "Els boscos de Catalunya. Estructura, dinàmica i funcionament". Documents dels Quaderns de medi ambient 11. Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient.

Programari

Programari d'office i programes de cartografia del Grau i disponibles a l'aula d'informàtica

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PCAM) Pràctiques de camp	11	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PCAM) Pràctiques de camp	12	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt